

man indskyder, at det kun er at forstaae om det sidste Stadium af Landsthingsmændenes Valg, nemlig hvor Valgmændene træde sammen og udføre det endelige Valg. Nei, naar det siges i denne Almindelighed, saa kan det ligesaa godt forstaaes om det første Stadium, da de oprindelige Vælgere, Urvalgterne, træde sammen og vælge Valgmændene; og, naar man nu vil sige, at det dog er en ganske besynderlig Spidsfindighed, som jeg nu gjør mig skyldig i, og at det kun lidt kan nytte at paaberaabe mig den almindelige Sprogbrug, saa er jeg saa lykkelig, at jeg her har Grundloven selv, og at den giver mig Ret. Vilde de Herrer see nogle Paragrapher tilbage, saa vilde De finde, at § 35 lyder saaledes: „Ingen kan, umiddelbart eller middelbart, deeltage i Valg af Landsthingsmænd“; her staaer altsaa aabenbart, at man deeltager i Valg af Landsthingsmænd baade middelbart, naar man vælger Valgmænd, og umiddelbart, naar man vælger selve Landsthingsmændene. Dette skal man vanstelig faae hørt. Jeg lægger, som sagt, ikke stor Vægt derpaa; men det er særdeles uheldigt for de Herrer, der føle sig saa overordentlig besværede ved deres store Erbhødhed for Grundlovens Udtalelser, Udtalelser, som her skulle antages at sætte en hemmende Straffe for, hvad de iøvrigt kunne være villige til at gaae ind paa, at Grundloven ulykkeligtvis i en foregaaende Paragraph er kommen til at afgjøre dette, idet den selv siger, at man ligesaa godt deeltager i Valg af Landsthingsmænd, naar man vælger Valgmænd, som naar man som Valgmænd vælger de endelige Candidater. Lad iøvrigt dette Punkt ligge; thi, selv om man kunde komme til at vise, at Bestemmelsen i § 40 ikke har været paatænkt at skulle komme til Anvendelse paa Valget af Valgmænd, saa kunde man dog ikke komme videre end dertil, at det blev frit at gjøre, hvad man vilde; thi en saadan Paastand, at der absolut heelt igjennem skal bruges eet og samme System, kan man dog virkelig ikke fastholde — ja, man kan gjerne fremsætte denne Paastand, men den er en saadan, som jeg ikke anseer det for nødvendigt at offere megen Tid paa at modsiges.

Lader os vende tilbage til selve Sagen og see paa den, sundt og naturligt, saaledes som

den foreligger. Forbi der af 18 til 1900 Vælgere ikke kan være Tale om, at anvende Methodoen for mere end 8 til 900, saa skal dette da ikke afholde os fra overhovedet at anvende den. Det kan gjerne være, at man, naar man seer lidt nøiere derpaa, vil finde, at der slet ikke er Grund til at bruge Methodoen ved Valget af de Valgmænd, der skulle fremgaae af Sogneforstanderskaberne. Det kan vel være, at der kan forudsættes en ganske anden Enhed i den lille, afsluttede, af Folk, der ere nøie bekendte med hinanden og let kunne blive enige, bestaaende Vælgercorporation, end der kan træffes i en Vælgercorporation som den, der fremtræder i Kjøbenhavn. Lad os altsaa see paa Sagen i og for sig, og det gjorde ganske sikkert ogsaa det ærede Medlem. Han vilde ikke støtte sig paa den Indvending, at Grundloven selv ikke syntes at hjemle Methodens Anvendelse; men han vilde godtgjøre dette ved en heel Mængde meer eller mindre følelige Ulemper, som skulle ligge deri, saaledes f. Ex. at dens Anvendelse vilde ydmyge Vælgerne, hvad der maatte gjøre, at vi høilig maatte betænke os paa at ville forsvare den. Jeg ønsker aldeles ikke at gaae ind paa at undersøge de forskellige Mænds, hverken min egen eller Andres, Fortjenester af selve Valgmaaden, og jeg kan derfor paa ingen Maade opholde mig enten ved Daabsacten eller lignende Ting ved den; men jeg maa dog tilstaae, at jeg var ikke bekendt med den historiske Oplysning, som jeg modtog fra det ærede Medlem, at han har havt Indflydelse paa, at denne Valgmaade er kommen til at hedde Forholdstalsvalg, og jeg skal blot berøre, at den Maade, hvorpaa jeg benævner denne Valgmaade i Modsetning til det ganske vist ikke kjærlige Navn, hvorved man søgte at stemple den som Minoritetsvalg, stedsse har været som „frit Valg“. Thi dette er Sandhed; dette er den eneste frie Udførelse af Valgene, som man kan faae. Dermed er naturligtvis ikke Alt vundet, thi, om ogsaa Valget er frit, saa kan der, naar ikke selve Vælgermassen er, som den bør være, ikke komme noget Godt derud af. Den indeholder altid et betydeligt Skridt fremad, men derfor lægger jeg ingen overtroist Vægt paa denne Methode, jeg troer ikke, at der ved den